

MÜHENDİSNAME

İTÜ MEZUNLARI DERNEĞİ SÜRELİ YAYIN ORGANIDIR

AĞUSTOS 2014 / SAYI 43

Can'Ca - Türkiye'de Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar

Havacılık sektöründe 35'inci yılını geride bırakan Can Erel, kariyeri süresince edindiği tecrübelerini ve yaptığı gözlemlerini, Can'Ca - Türkiye'de, Endüstri'nin Gelişiminde İz Bırakanlar adlı kitabıyla okuyucuların beğenisine sunuyor.

"Doğumumdan itibaren ilk gençlik yıllarım iki kutuplu dünyanın 'Uzay ve Ay Yolculuğu' mücadelesini izleyerek geçti; sonrasında yaşanan ambargonun ulusal havacılığımıza etkisini azaltmak üzere 'Kendi Uçağını Kendin Yap!' söylemi ile sloganlaştırılan politikalar da havacılık ilgimi mesleki kariyer yapılandırma güdüsü haline dönüştürdü." Mesleğine başlayışını bu sözleriyle anlatan Erel, yaptığı detaylı araştırmalara dayandırdığı makalelerini kendisine özgü bir ifade biçimiyle okurlarıyla buluşturuyor.

Türk milleti olarak geçmişe olan meraklılığımızdan ve ilgisizliğimizden kurtulmamız gerektiğini vurgulayan Erel, kitabında Türkiye'nin savunma sanayisi alanında üretim yapan ilk ve en büyük özel sektör tesisi 'Türk Mevad-ı Harbiye ve Madeniye Fabrikası'nın kurucusu olan ve yazarın 'savunma sanayimizin ilk özel girişimcisi' olarak nitelendirdiği Şakir Zümre'yi anlatıyor. Erel, eserinin ilk bölümünde, Şakir Zümre'nin Türk endüstrisine olan katkılarından söz eden Atilla Oral'ın "Şakir Zümre, İlk Silah Fabrikatörü" adlı kitabından edindiği geniş bilgilere de yer veriyor.

Kitabın ikinci bölümünde Erel, Tayyareci Vecihi Hürkuş'dan ve 'imrenilecek' olarak nitelendirdiği mesleki kariyerinden,

gerçekleştirdiği pek çok ilkten ve bu ilklerin kendisi üzerinde bıraktığı etkilerden söz ediyor. Yazar Can Erel bu bölümü, "Bu bölümde, Türkiye'de ilk özel uçak fabrikası, girişimcisi Mühürdarzade Mehmet Nuri (Demirağ) Bey ve onun bayındırlık, ulaşım, enerji, eğitim alanlarını da kapsayan endüstriyel faaliyetleri ile ulusal havacılık sanayimizde gerçekleştirdikleri ve etkisiyle düşünenlere ve önerilenlere yer verilmektedir" sözleriyle özetliyor.

Üçüncü bölümde yazar, Türk Tayyare Cemiyeti'nin Avrupa'ya gönderdiği ilk tayyare mühendisliği öğrencilerini ve makinist stajyerleri, "Atatürk'ün Avrupa'ya 'kıvılcım' olarak gönderip 'alev' olarak geri

dönmelerini istediği öğrenciler" olarak niteliyor ve bu bölümde onların, Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşu aşamasından itibaren, Türk ulusunun kalkınması ve çağdaşlaşmasında ne denli önemli bir rol oynadıklarından bahsediyor.

Kitabın dördüncü bölümü havacılık, denizcilik, savunma, otomotiv, elektronik, beyaz eşya sektörlerini kapsayan geniş bir yelpazede yöneticilik/ mühendislik yapan öğrencilerin 'yaşayan efsane' olarak nitelendirdikleri, bir mühendis, pilot, yönetici, üniversite hocası ve hatta belirli bir süre İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Uçak Mühendisliği eğitimi almış Necmüzzafer Orbay'ı konu alıyor.

Sonrasında ise Erel, İstanbul Teknik Üniversitesinden bahsederek, cümlesini şöyle noktıyor: "En derindeki kökü Mühendishane-i Bahri-i Hümayun'un 1773 yılında kurulması ve 18 Kasım 1776 günü açılması ile İstanbul Teknik Üniversitesi bugün 240 yaşında; kutlu olsun!"

Kitabın kapağında ağırlıklı olarak kullanılan mavi rengi, sınırın hayal gücü olduğuna değinmek üzere özellikle tercih ettiğini vurgulayan Erel, kitaptan elde edilecek net kârın havacılık yüksek öğrenimi gören bir kız öğrencinin eğitimi için kullanılacağını belirtiyor.